

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 17 december

Mål nr

Ö 5761-19

PARTER

Klagande

VK

Ombud: Jur.kand. PL

Motpart

Badrumsfixaren i Sverige AB, 556940-4071

Box 5106

402 23 Göteborg

Ombud: Advokaterna OW och AN

SAKEN

Rättegångskostnader

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten för Västra Sveriges beslut 2019-10-10 i mål Ö 2081-19

Dok.Id 192709

HÖGSTA DOMSTOLEN	Postadress	Telefon 08-561 666 00	Expeditionstid
Riddarhustorget 8	Box 2066	Telefax -	08:45–12:00
	103 12 Stockholm	E-post:	13:15–15:00
		hogsta.domstolen@dom.se	
		www.hogstodomstolen.se	

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen avslår överklagandet.

VK ska ersätta Badrumsfixaren i Sverige AB för dess rättegångskostnad i Högsta domstolen med 51 375 kr, avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för detta beslut.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

VK har yrkat att Högsta domstolen ska sätta ned hans ersättningsskyldighet för Badrumsfixarens rättegångskostnad i tingsrätten till 59 315 kr. Vidare har han yrkat att Högsta domstolen ska befria honom från skyldigheten att ersätta Badrumsfixarens rättegångskostnad i hovrätten samt förplikta bolaget att ersätta honom för rättegångskostnad där.

Badrumsfixaren har motsatt sig att hovrättens beslut ändras.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

SKÄL

Bakgrund

1. Badrumsfixaren väckte talan mot VK och HT och yrkade att de solidariskt skulle förpliktas att betala ett visst belopp för en badrumsrenovering samt svara för bolagets rättegångskostnad.
2. Tingsrätten avslög talan mot HT, eftersom hon inte ansågs vara part i avtalet med Badrumsfixaren, men biföll i huvudsak bolagets talan mot VK. Han förpliktades att betala full ersättning till bolaget för dess rättegångskostnad.

3. Hovrätten har, efter att ha beviljat prövningstillstånd endast i fråga om rättegångskostnader, satt ned VKs ersättningsskyldighet med ett belopp som motsvarar vad som belöpte på HTs partsinvändning men i övrigt fastställt tingsrättens avgörande i aktuellt avseende.

4. VK har gjort gällande att han bör svara endast för hälften av den del av Badrumsfixarens rättegångskostnad som har varit gemensam för talan mot honom och talan mot HT.

Frågan i målet

5. Målet gäller vilka rättegångskostnader som en part har rätt att få ersättning för när parten har väckt talan mot två motparter och vinner mot den ena men förlorar mot den andra.

Allmänt om fördelning av ansvar för rättegångskostnader

6. Huvudregeln om fördelning av ansvaret för rättegångskostnader i tvistemål är att den förlorande parten ska ersätta den vinnande partens kostnad (18 kap. 1 § rättegångsbalken). I förarbetena har regeln motiverats med att rättsskyddet skulle bli ofullständigt om den vinnande parten inte skulle få ersättning för de kostnader som parten har haft för att göra sin rätt gällande (se NJA II 1943 s. 227).

7. Ersättning för rättegångskostnad ska fullt motsvara kostnaden för rättegångens förberedande och talans utförande jämte arvode till ombud eller biträde, såvitt kostnaden skäligen har varit påkallad för tillvaratagande av partens rätt (18 kap. 8 § rättegångsbalken). Avgörande för om kostnaden ska anses ha varit skäligen påkallad är om parten vid tidpunkten för den åtgärd som föranlett kostnaden hade skäl att anse åtgärden erforderlig för att ta tillvara sin rätt i förhållande till den ersättningsskyldige (jfr NJA II 1943 s. 235).

8. I 18 kap. 4 § rättegångsbalken finns en särskild reglering för situationer då det i samma mål förekommer flera yrkanden. Om så är fallet och parterna vinner ömsom, ska vardera parten bära sin kostnad eller ena parten tillerkännas jämkad ersättning. Vid prövningen kan det få betydelse bl.a. var tyngdpunkten i processen har legat och i vilken mån en part totalt sett kan anses ha fått framgång med sin talan i målet (se ”Drömbyns motfordran” NJA 2018 s. 667 p. 17). Om kostnaderna för olika delar av målet kan särskiljas, ska ersättningsskyldigheten bestämmas därefter. Är det som en part har tappat av endast ringa betydelse, kan parten ändå få full ersättning för sina kostnader. Det som har sagts i det föregående gäller på motsvarande sätt i de fall då en parts yrkande bifalls endast till en del.

Kostnadsansvar i mål med flera förlorande medparter

9. Frågor om kostnadsansvaret när det finns flera parter på en sida i rättegången regleras i 18 kap. 9–11 §§ rättegångsbalken. Huvudregeln är att förlorande medparter är solidariskt ansvariga för motpartens rättegångskostnad (9 §). Den regeln ska tillämpas när parterna har intagit väsentligen samma ställning i rättegången och därmed kan anses tillsammans ha gett anledning till de kostnader som det är fråga om (se NJA II 1943 s. 236). Om en särskild kostnad har uppkommit i en viss del av målet som angår endast någon av parterna, ska den parten i stället ensam ersätta denna kostnad. Detsamma gäller i fråga om kostnader som en part har orsakat genom vårdslöshet eller försummelse (jfr 18 kap. 6 §).

Kostnadsansvar när en part vinner mot en motpart men förlorar mot en annan

10. Det finns inte några bestämmelser som särskilt reglerar hur ansvaret för rättegångskostnader ska fördelas när en part vinner mot en motpart men förlorar mot en annan. Bedömningen får i stället göras med ledning av de principer som ligger bakom bestämmelserna i 18 kap. rättegångsbalken. Vid

denna bedömning finns det skäl att, på likartat sätt som vid tillämpningen av 18 kap. 9 §, göra skillnad mellan sådana kostnader som kan särskiljas till endera motparten och sådana som är gemensamma för båda motparterna (jfr p. 9).

11. När det gäller kostnader av det först nämnda slaget stämmer det bäst med grunderna för bestämmelserna att den förlorande motparten åläggs att ersätta den vinnande parten för sådana kostnader som kan särskiljas till målet mellan dem medan han eller hon däremot inte bör åläggas något ansvar för kostnader som är särskilda för målet mot den andra motparten.

12. När det gäller ansvaret för sådana kostnader som är gemensamma för målen mot båda motparterna finns det olika tänkbara lösningar (jfr Lars Welamson i Svensk Juristtidning 1977 s. 26, Per Olof Ekelöf m.fl., Rättegång III, 8 uppl. 2018, s. 287 f. och Peter Fitger m.fl., Rättegångsbalken, suppl. 88, april 2020, s. 18:52). Två huvudalternativ står mot varandra. Det ena innebär att den förlorande motparten ska ersätta hälften av den vinnande partens gemensamma kostnader och det andra innebär att den förlorande motparten ska ersätta den vinnande parten fullt ut för sådana kostnader.

13. Det senare av dessa alternativ är det som får anses stå i bäst överensstämmelse med huvudprincipen om den vinnande partens rätt till ersättning från den förlorande parten. Ur den vinnande partens perspektiv är det följdriktigt att rätten till ersättning från den förlorande motparten på detta sätt blir oberoende av utgången i målet mot den andra motparten. Att fördela ansvaret på detta sätt leder inte heller till några orimliga konsekvenser för den förlorande motparten. Omfattningen av dennes ansvar i förhållande till den vinnande parten i målet blir, med hänsyn till regleringen i 18 kap. 9 § rättegångsbalken, oberoende av utgången i medpartens mål och i princip detsamma som om han eller hon hade varit ensam motpart.

14. Övervägande skäl talar således för att utgångspunkten bör vara att den vinnande parten har rätt till ersättning från den förlorande motparten för dels sådana kostnader som kan särskiljas till målet mot den motparten, dels sådana kostnader som båda motparterna tillsammans har gett anledning till.

Bedömningen i detta fall

15. Badrumsfixaren vann i huvudsak målet mot VK i tingsrätten. Det som bolaget inte vann var endast av ringa betydelse. Badrumsfixaren har därför rätt till full ersättning från VK för sådana kostnader som skäligen har varit påkallade för tillvaratagandet av bolagets rätt mot honom.

16. Den rättegångskostnad i tingsrätten som hovrätten har ålagt VK ersättningskyldighet för avser frågor som var gemensamma för Badrumsfixarens talan mot båda svarandena. Det rör sig om en kostnad som svarandena tillsammans gav anledning till och som får anses ha varit skäligen påkallad för tillvaratagandet av bolagets rätt i förhållande till var och en av dem. Den omständigheten att bolaget förlorade målet mot HT – på grund av en invändning som endast hon framförde – påverkar inte bolagets rätt att få ersättning för denna kostnad från VK.

17. VK ska således betala full ersättning till Badrumsfixaren för den ifrågavarande rättegångskostnaden i tingsrätten. Utgången i hovrätten var sådan att han även ska betala full ersättning till bolaget för dess rättegångskostnad där. Överklagandet ska därmed avslås.

18. Vid denna utgång ska VK ersätta Badrumsfixaren för rättegångskostnad även i Högsta domstolen. Det yrkade beloppet är skäligt.

I avgörandet har deltagit justitieråden Ann-Christine Lindeblad, Svante O. Johansson, Dag Mattsson, Eric M. Runesson och Johan Danelius (referent)
Föredragande har varit justitiesekreteraren Mohamed Ali